

Bryssel 5.5.2021
SWD(2021) 100 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

**KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA
VAIKUTUSTENARVIOINTI**

**Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoita vääristävistä
ulkomaisista tuista**

{COM(2021) 223 final} - {SEC(2021) 182 final} - {SWD(2021) 99 final}

Tiivistelmä (enintään 2 sivua)
Ulkomaaisia tukia koskevaan asetusehdotukseen liittyvä vaikutustenarviointi
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
EU on sitoutunut olemaan kauppapolitiikassaan yksi maailman avoimimmista talouksista. Jotkut sen kauppakumppaneista myöntävät kuitenkin tukia, jotka antavat tuensaajille kilpailuetua niiden pyrkiessä pääsemään EU:n markkinoille tai lujittamaan läsnäoloaan siellä. Tällaiset tuet voivat vääristää sisämarkkinoita ja heikentää tasapuolisia toimintaedellytyksiä seuravilla kolmella alalla: i) yrityshankinnat; ii) julkiset hankintamenettelyt; ja iii) muut markkinatilanteet. Vaikka tällaisia vääristymiä voidaan jo havaita, ulkomaisten tukien vaikutus sisämarkkinoihin todennäköisesti vain kasvaa. Lisäksi nykyinen talouskriisi johtaa todennäköisesti tuettujen investointien lisääntymiseen EU:ssa. Ongelman perimmäisinä syinä ovat se, että tiettyjen EU:n ulkopuolisten maiden teollisuusstrategioihin kuuluu vääristävien ulkomaisten tukien myöntäminen, ja se, että tällaisten vääristymien ehkäisemiseksi tai korjaamiseksi ei ole sääntelymekanismia. Jäsenvaltioiden viranomaisen myöntämä tuki kuuluu EU:n valtiontukien valvonnan piiriin, mutta ulkomaisten tukien vaikutusta sisämarkkinoihin ei valvota, mikä asettaa EU:n teollisuuden epäedulliseen asemaan, kun se kilpailee ulkomaisilla tukia saavien yritysten kanssa.
Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?
Tarkoituksena on palauttaa tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n sisämarkkinoille tunnistamalla ja poistamalla ulkomaisten tukien aiheuttamat vääristymät hankintojen, julkisten hankintamenettelyjen ja yleisten markkinatilanteiden yhteydessä.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Ulkomaisten tukien aiheuttamat vääristymät vaikuttavat usein moniin jäsenvaltioihin, minkä vuoksi niillä on EU:n laajuinen ulottuvuus. Lisäksi EU:lla on yksinomainen toimivalta valtiontukien ja kaupan suojavälineiden aloilla.
B. Ratkaisut
Millä vaihtoehtoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi?
Vaikutustenarvioinnissa esitetään seuraavat neljä vaihtoehtoa: 1) nykytilanteen jatkaminen, mukaan lukien kansainvälisen kaupan sääntöjen mukauttaminen; 2) ohjeistuksen antaminen voimassa olevasta lainsäädännöstä; 3) voimassa olevien EU:n sääntöjen mukauttaminen; ja 4) uuden oikeudellisen välineen kehittäminen. Vaihtoehdon 4 osalta vaikutustenarvioinnissa ehdotetaan alavaihtoehtoja seuraavien suunnitteluparametrien osalta: i) toimivalta: ainoastaan komissio tai komissio yhdessä jäsenvaltioiden kanssa; ii) tutkinnallinen lähestymistapa; oma-aloitteinen ilmoittaminen tai eri kynnysarvioihin perustuva ilmoittaminen tai näiden kahden yhdistelmä; iii) vääristävien tukien kynnysarvo: alhainen tai korkea; iv) arviointiperusteet; v) tasapainotesti (kyllä tai ei); ja vi) korjaustoimenpiteet. Parhaaksi katsottu vaihtoehto on vaihtoehto 4, joka sisältää veloitteen antaa ilmoitus suurista hankinnoista ja julkisista hankinnoista sekä oma-aloitteiseen tutkimukseen perustuvan järjestelmän pieniä tapauksia ja muita markkinatilanteita varten.
Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitään vaihtoehtoa?
EU:n sidosryhmät puolsivat yleisesti lainsäädäntötoimea, jolla puututaan ulkomaisten tukien vääristävään vaikutukseen (vaihtoehto 4). Jotkin EU:n ulkopuoliset sidosryhmät olivat huolissaan siitä, että ulkomaisia tukia

koskevalla uudella välineellä voisi olla hillitsevä vaikutus ulkomaisiin suoriin sijoituksiin.
C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?
Parhaaksi arvioitu vaihtoehto palauttaisi tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille talouden toimijoille ja estäisi tukea saamattomien innovatiivisten kilpailijoiden syrjäyttämisen ja sitä kautta kuluttajien valinnanvaran vähenemisen. Sillä voitaisiin myös osittain puuttua siihen, että yritykset siirtyvät EU:n ulkopuolisiin maihin, joissa ympäristönormit saattavat olla heikommat, mikä johtaa työpaikkojen menetyksiin EU:ssa.
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?
Suurimmat kustannukset aiheutuvat siitä, että asianomaisille yrityksille menettelysääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset nousevat. Yritysten, jotka saavat ulkomaista rahoitusta laajamittaisen sulautumisen tai julkisen hankintamenettelyn yhteydessä, on toimitettava ilmoituksia ja vastattava tietopyyntöihin. Koska liiketoimista on ilmoitettava myös muiden voimassa olevien sääntöjen (EU:n sulautuma-asetus, ulkomaisia suoria sijoituksia koskeva asetus) nojalla, lisäkustannukset eivät todennäköisesti ole merkittäviä.
Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?
Parhaaksi arvioitu vaihtoehto aiheuttaa vain vähän hallinnollista raskautta pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille), sillä niiden ei yleensä tarvitse antaa ilmoitusta hankintoihin ja julkisiin hankintoihin sovellettavien korkeiden kynnysarvojen vuoksi. Lisäksi vääristäviin tukiin sovellettavan korkean kynnysarvon pitäisi hyödyttää pk-yrityksiä, koska niiden tuetut investoinnit jäävät todennäköisesti alle ilmoituskynnysarvon, minkä vuoksi niitä ei tutkita.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Komissiolle tämän aloitteen täytäntöönpanosta aiheutuva rasitus on vähäinen verrattuna taloudelle koituvaan hyötyyn. Koska komissio olisi ainoa täytäntöönpanoa valvova viranomainen, kansallisille viranomaisille ei aiheutuisi mitään suuria kustannuksia.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Parhaaksi arvioitu vaihtoehto saattaa johtaa ulkomaisten suorien sijoitusten vähenemiseen EU:ssa lyhyellä aikavälillä. Tämä kompensoitunee kuitenkin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, koska toimintaedellytykset tasapuolistuvat ja yritysten välinen kilpailu tervehtyy.
Oikeasuhteisuus?
Parhaaksi arvioitu vaihtoehto olisi oikeasuhteinen, kun otetaan huomioon ulkomaisten tukien merkittävä vaikutus EU:n sisämarkkinoihin. Kohdennettu tutkimusväline ja oikeasuhteiset korjaustoimenpiteet palauttaisivat yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset vain vähäisin sääntöjen noudattamisesta aiheutuvin kustannuksin.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Komissio tarkastelee indikaattoreita säännöllisesti ja arvioi säädöksen vaikutuksia jatkuvasti.